Lakivaliokunta
Lakivaliokunta@eduskunta.fi

ASIA: HE 81/2021 vp, Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi matkustaja-alus Estonian hylyn rauhoittamisesta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta

Onnettomuustutkintakeskus kiittää mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä HE 81/2021 vp.

M/S Estonian lippuvaltio Viron turvallisuustutkintaviranomainen (OJK) on katsonut, että uusien löydösten perusteella on tarkoituksenmukaista alustavasti arvioida, onko matkustaja-alus M/S Estonian aiemman turvallisuustutkinnan uudelleen avaamiselle perusteita. Onnettomuustutkintakeskus on nimennyt tähän alustavaan arviointiin yhdyshenkilön ja tälle tukiryhmän.

Hallituksen esityksessä puhutaan onnettomuustutkinnasta, kuten M/S Estonian uppoamisen aikaan oli tapana. Sittemmin sekä Suomessa[1] että kansainvälisesti[2] on alettu käyttämään onnettomuustutkinnan (accident investigation) sijaan termiä turvallisuustutkinta (safety investigation), jolla korostetaan tutkinnan tarkoitusta ja tavoitetta. Turvallisuustutkinnan tarkoituksena on yleisen turvallisuuden lisääminen, onnettomuuksien ja vaaratilanteiden ehkäiseminen sekä onnettomuuksista aiheutuvien vahinkojen torjuminen. Turvallisuustutkintaa ei tehdä oikeudellisen vastuun kohdentamiseksi.

Esitetty lainmuutos pohjaa hallituksen esityksen mukaisesti nimenomaan kansainvälisiin turvallisuustutkinnan tarpeisiin. Säädettäväksi ehdotettu uusi 4 a § on kuitenkin muotoiltu koskemaan viranomaisten M/S Estonian uppoamista koskevia tarpeellisia tutkinta- ja selvitystoimenpiteitä rajaamatta poikkeusta turvallisuustutkintaan. Tämä mahdollistaa turvallisuustutkinnan lisäksi myös oikeudellisen vastuun kohdentamiseen tähtäävät viranomaisten tutkinta- ja selvitystoimet. Näitä ei ole lainkaan käsitelty hallituksen esityksessä. Onnettomuustutkintakeskuksen näkemyksen mukaan nyt säädettävän poikkeuksen tulisi joko kattaa vain turvallisuustutkintaan liittyvät tutkinta- ja selvitystoimenpiteet tai sitten myös muiden viranomaisten toimenpiteet tulisi huomioida lain esitöissä.

Johtaja, professori Veli-Pekka Nurmi

Hallintopäällikkö Hannamari Helke

[1] Ks. turvallisuustutkintalaki (525/2011).
[2] Ks. Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) onnettomuustutkintasäännöstö (Resolution MSC.255(84)) ja EU:n merionnettomuusdirektiivi (2009/18/EY).

ONNETTOMUUSTUTKINTAKESKUS
Ratapihantie 9 www.turvallisuustutkinta.fi Puhelin (keskus): 02956 66870
00520 HELSINKI turvallisuustutkinta@om.fi etunimi.sukunimi@om.fi